

Remiss

Handläggare

Martin Rydgren
Avdelningen för havsförvaltning
Martin.Rydgren@havochvatten.se

Datum 2023-04-11

Dnr 1501-23

Remiss gällande nya bestämmelser för fiske efter pigghaj och Stillahavsstron

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller dels upphävande av den nationella fredningen av pigghaj och införande av fångstbegränsningar, dels borttagande av minimimått för Stillahavsstron (även kallad japanskt jätteostron).

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juni 2023.

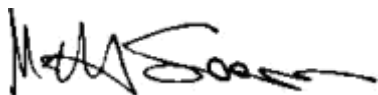
Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 18 maj 2023.

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vattenmyndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till Martin Rydgren, telefon 010-6986250, email martin.rydgren@havochvatten.se

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Mats Svensson efter föredragning av utredaren Martin Rydgren. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredaren Sofia Brockmark och verksjuristen Catarina Pernheim medverkat.

Mats Svensson

Martin Rydgren

Bakgrund och syfte

Pigghaj

Genom EU-beslut 2011 infördes i TAC och kvotförordningen en nollkvot för pigghaj i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön samt ett förbud att landa bifångster av pigghaj. Pigghajsfisket hade under några år innan detta fasats ut genom krav på ett särskilt tillstånd för yrkesfiskare för att få fiska riktat efter pigghaj. Under utfasningen av fisket begränsades också det nationella fritidsfisket med en baglimit på en pigghaj per fiskare och dygn och ett maximimått på 100 cm. I och med att yrkesfisket förbjöds 2011 så beslöt myndigheten att det var rimligt att även fritidsfisket skulle stoppas och det infördes därför en nationell fredning den 1 mars 2011.

Enligt ICES, Internationella havsforskningsrådet, ser i dag beståndssituationen för pigghajen bättre ut och kuststaterna i Nordostatlanten har kommit överens om fiskemöjligheter i linje med ICES vetenskapliga rådgivning. I förhandlingar mellan EU och Storbritannien har man enats om regler för det yrkesmässiga fisket i bland annat Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön. Kvoten för Skagerrak och Kattegatt för 2023 är satt till 1 130 ton, varav Sverige har tilldelats 790 ton. Det har även införts en maxlängd på pigghaj på 100 cm, vilket syftar till att bevara och skydda de köns mogna honorna från riktat fiske. Detta innebär att i de områden som omfattas av fiskekvot gäller landningsskyldighet för pigghaj för exemplar som är 100 cm eller mindre. Pigghajar över 100 cm, honor och hanar, ska återutsättas skyndsamt och inte komma till skada. Exemplar som är 100 cm eller mindre ska registreras, landas och räknas av kvoterna, i alla typer av fisken.

Då fritidsfiske inte omfattas av kvotbestämmelserna och arten fortfarande är nationellt fredad har Sverige nu en situation där yrkesmässigt riktat fiske är tillåtet men allt fritidsfiske efter pigghaj är förbjudet. Mot bakgrund av att ICES bedömt att beståndssituationen förbättrats menar HaV att det vore rimligt att även tillåta ett visst begränsat fritidsfiske. För att inte återuppbyggnaden av beståndet försvåras föreslår myndigheten därför samma bestämmelser som gällde nationellt innan pigghajen fredades återinförs, dvs. en baglimit på en pigghaj per dygn med ett maximimått på 100 cm.

Stillahavsostron

Av fiskelagens bilaga framgår att vid Skånes västra kust och vid kusten i Hallands län samt Göteborgs och Bohus län är fiske efter ostron förbehållet innehavaren av den enskilda fiskerätten inom 200 meter från fastlandet eller från en ö av minst 100 meters längd. Vid tidpunkten för denna bestämmelses införande fanns endast en art av ostron, europeiskt ostron (*Ostrea edulis*) på västkusten och det angavs därför inte närmare vilken art av ostron som avsågs. Sedan 2007 har dock en ny art av ostron påträffats och etablerat sig på västkusten, stillahavsostron (*Magallana gigas*), även kallat japanskt jätteostron. Då det i bilagan till fiskelagen endast står ostron så är även fisket efter stillahavsostron förbehållet den enskilda fiskerättsinnehavaren. Denna fråga berörs inte i denna remiss då detta inte regleras av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter.

I Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön (FIFS 2004:36) finns det dock infört ett minimimått för ostron. Av samma anledning som nämnts ovan fanns vid införandet av bestämmelsen inte någon anledning att specificera vilket ostron som avsågs.

Då stillahavsostronet är klassad¹ som en invasiv främmande art, och dess utbredning bör begränsas, så är det olämpligt att denna art omfattas av ett minimimått. Om innehavaren av den enskilda fiskerätten vill plocka bort det invasiva stillahavsostronet är det olämpligt med en bestämmelse som säger att mindre exemplar ska återutsättas och denna bestämmelse bör därför tas bort. Förslaget är därför att det i forskrifterna tydliggörs att minimimåttet endast ska gälla för det inhemska europeiska ostronet *Ostrea edulis*.

¹ Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. (2018). Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista. Uppsala.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar

Föreskrifter som berörs

Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Bemyndigande

2 kap. 7 § och förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

Ikraftträdande

Föreskriftsförslagen föreslås träda i kraft den 1 juni 2023.

3 kap. 1 §,

Rubrik: Fredade arter

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse:
Det är förbjudet att fiska skärkniv, havsnejonöga, <i>pigghaj</i>, småfläckig rödhaj, brugd, sillhaj (håbrand), slätrocka, knaggrocka, majfisk, staksill, blåfenad tonfisk och ål. Det är inte heller tillåtet att hålla ål i fisksump. Förbudet att fiska efter ål eller att hålla ål i sump gäller inte den befälhavare som har beviljats ett fisketillstånd att fiska ål enligt bestämmelserna i bilaga 10. <i>Förbudet att fiska pigghaj gäller inte för yrkesmässigt fiske. Sådant fiske får bedrivas i enlighet med EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken.</i>	Det är förbjudet att fiska skärkniv, havsnejonöga, småfläckig rödhaj, brugd, sillhaj (håbrand), slätrocka, knaggrocka, majfisk, staksill, blåfenad tonfisk och ål. Det är inte heller tillåtet att hålla ål i fisksump. Förbudet att fiska efter ål eller att hålla ål i sump gäller inte den befälhavare som har beviljats ett fisketillstånd att fiska ål enligt bestämmelserna i bilaga 10.

3 kap. 16 §, FIFS 2004:36*Rubrik: Minimimått och maximimått*

<i>Nuvarande lydelse:</i>				<i>Föreslagen lydelse:</i>			
För nedan angivna arter gäller följande minimimått och maximimått.				För nedan angivna arter gäller följande minimimått och maximimått.			
Art	Minimi- och maxi- mimått	Område	Redskap	Art	Minimi- och maxi- mimått	Område	Redskap
Ostron	≥ 6 cm	Alla havsområden	Alla tillåtna redskap	Ostron (<i>Ostrea edulis</i>)	≥ 6 cm	Alla havsområden	Alla tillåtna redskap
-----				-----			
Makrill, vid foderfiske	≥ 30 cm	Skagerrak, Kattegatt	Alla tillåtna redskap utom handredskap	Makrill, vid foderfiske	≥ 30 cm	Skagerrak, Kattegatt	Alla tillåtna redskap utom handredskap
				Pigghaj	≤ 100 cm	Skagerrak, Kattegatt och Östersjöns delområde 23	Alla tillåtna redskap
Taggmakrill	≥ 15 cm	Skagerrak, Kattegatt	Alla tillåtna redskap utom handredskap	Taggmakrill	≥ 15 cm	Skagerrak, Kattegatt	Alla tillåtna redskap utom handredskap
-----				-----			

3 kap. 18 §, FIFS 2004:36*Rubrik: Övriga fångstbegränsningar*

<i>Nuvarande lydelse:</i>				<i>Föreslagen lydelse:</i>			
Vid fiske av nedan angivna arter, med de redskap och i de områden som anges, får en fiskare maximalt per kalenderdygn behålla det antal fiskar som framgår av tabellen.				Vid fiske av nedan angivna arter, med de redskap och i de områden som anges, får en fiskare maximalt per kalenderdygn behålla det antal fiskar som framgår av tabellen.			
Art	Område	Redskap	Tillåten fångstmängd/dygn	Art	Område	Redskap	Tillåten fångstmängd/dygn
Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)	Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N, 11 22,62 O (SV Grötö) till 58 19,53 N, 11 24,17 O (Skalhamn)	Alla redskap utom nät	Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk	Torsk, kolja och lyrtorsk (bleka)	Brofjorden innanför en rät linje från 58 20,07 N, 11 22,62 O (SV Grötö) till 58 19,53 N, 11 24,17 O (Skalhamn)	Alla redskap utom nät	Tre fiskar av den sammanlagda fångsten av torsk, kolja och lyrtorsk
				<i>Pigghaj</i>	<i>Skagerrak, Kattegatt och Östersjöns delområde 23</i>	<i>Alla redskap</i>	<i>En pigghaj</i>
-----				-----			

Bilaga 1, Konsekvensutredning

Havs- och vattenmyndighetens förslag om ändringar i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

A. Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Beståndet av pigghaj bedöms ha återhämtat sig sedan arten fredades och Havs- och vattenmyndigheten bedömer att arten nu kan tåla ett visst begränsat fritidsfiske. Fredningen föreslås därför upphävas.

Bestämmelsen om minimimått för ostron omfattar i dag också stillahavsstron. Reglerna bör justeras så denna invasiva art inte omfattas, framförallt för att möjliggöra bortplockning av arten.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Att inte införa de föreslagna bestämmelserna skulle innebära att fritidsfisket efter pigghaj regleras onödigt hårt eftersom beståndet bedöms ha återhämtat sig till nivåer där ett visst begränsat fritidsfiske inte riskerar den fortsatta återuppbyggnaden.

Att inte införa den föreslagna ändringen om att ta bort minimimåttet för stillahavsstronet försvårar möjligheten att begränsa spridning av den invasiva arten.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De föreslagna bestämmelserna för fiske efter pigghaj rör alla som fiskar i havet på västkusten. Då arten varit fredad länge är det svårt att bedöma vilket intresse det finns att fiska efter arten. Detta kommer dock att följas upp genom årliga undersökningar.

Av fiskelagens bilaga framgår att rätten att fiska ostron är förbehållet de enskilda fiskerättsinnehavarna. Den föreslagna ändringen om upphävande av minimimåttet på stillahavsstronen berör därför endast dessa personer. Det finns inga uppgifter om hur många fiskerättsinnehavare som faktiskt försöker begränsa ostronets utbredning men i och med ändringen skapas en sådan möjlighet.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förslaget innebär inga kostnadsmässiga konsekvenser för enskilda.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

EU:s gemensamma fiskeripolitik omfattar åtgärder för bevarande och förvaltning av levande marina akvatiska resurser, dvs. de akvatiska resurserna i haven. Det finns dock inte några bevarandeåtgärder på EU-nivå som motsvarar de föreslagna åtgärderna, utan förslaget innebär en komplettering av EU:s regelverk. Denna komplettering sker i enlighet med artikel 20 i förordning (EU) nr 1380/2013, som ger en medlemsstat möjlighet att vidta icke-diskriminerande åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskbestånd och för att bibehålla eller förbättra bevarandestatusen för de marina ekosystemen inom en gräns på tolv nautiska mil från dess baslinjer, förutsatt att unionen inte har antagit åtgärder för bevarande och förvaltning särskilt för detta område eller åtgärder som specifikt avser det problem som identifierats av den berörda medlemsstaten.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via Havs- och vattenmyndighetens hemsida samt genom pressmeddelanden. Länsstyrelsen kommer att sprida information regionalt. Någon tid för omställning eller liknande bedöms inte vara nödvändigt.

HaV föreslår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juni 2023.

B. Kommuner och landsting

- (x) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.
- () Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

C. Företag

- (x) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt B.
- () Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt B.

D. Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Havs- och Vattenmyndigheten har samrått med berörda länsstyrelser i de nationella beredningsgrupperna.

E. Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Martin Rydgren, 010-698 62 50

Bilaga 2, Sändlista

Jordbruksverket

Naturvårdsverket

Kustbevakningen

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Länsstyrelsen i Halland

Länsstyrelsen i Skåne

Regelrådet

Sveriges Fiskares Producentorganisation

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation

Sveriges Fiskevattenägareförbund

Sveriges Fisketurismföretagare

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

Sveriges Organiserade Fiskeguider

Sveriges Kust och Insjöfiskares organisation

Världsnaturfonden WWF

Naturskyddsföreningen